

Laagri Kool

Sotsiaalmeedia mõju õpilastele

Koostaja: Karolina Künnapu, 8.d

Juhendajad: Kaja Kadarik
Kaarel Künnapu

Harjumaa 2023

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus	3
Teema tutvustus	4
Metoodika tutvustus	6
Tulemused	7
Järeldused ja analüüs	11
Kokkuvõte	13
Kasutatud materjalid	14

Sissejuhatus

Ma võtsin uurimistöö teemaks sotsiaalmeedia mõju õpilastele. Tänapäeval mängib sotsiaalmeedia meie elus suurt rolli. Me puutume sellega igapäevaselt kokku, kas meelelahutuseks, info saamiseks või tööülesannete täitmiseks. See, milleks sotsiaalmeediat kasutatakse oleneb vanusest ja hetkeolukorrast.

Ma otsustasin uurida lähemalt, milline on sotsiaalmeedia mõju erinevatele vanuserühmadele õpilaste seas. Selle uuringuga tahan näha, kas mul on õigus selles, et vanemad õpilased (vanuses 14-15) tunnevad sotsiaalmeedia poolt rohkem survet, kui noored (vanuses 11-12).

Teema tutvustus

Sotsiaalmeediaga puutume me kokku juba väga varajasest ajast. Enamasti anti meile väiksena kätte mõni lpad ja meil lasti sealt vaadata multifilme või mängida arvutimänge. Ka siis tuli ette reklaame, need võisid kas olla mingist mänguasjast, multifilmist, riietest vms. Nii noorelt me ei saanud neist veel aru, kuid siiski vaatasime ekraani ja tuli tahe saada samasugust mänguasja, nagu parajasti reklaamiti.

Kui me oleme jõudnud vanuseni kümme, siis on suuremal osal meil kõigil oma nutitelefon ja ligipääs internetile. Meil pole enam nii suurt vanemate järelvalvet.

Sellises vanuses hakkavad kujunema oma hobid ja huvid ning nende kohta vaadatakse Youtubest videosid. See on küll hea viis, kuidas arendada oma teadmisi oma huvide kohta, kuid sellega võivad kaasneda ka negatiivsed küljed. Youtube tõmbab sind tsüklisse ning hakkab pakkuma ette videoid, mis sulle võivad meeldida ja see hajutab tähelepanuvõimet ja ajataju.(1)

Lisaks puututakse sotsiaalmeedias kokku ka sobimatu sisuga. Nendeks võivad olla: - kuritegusid ja vandalismi õhutavad platvormid, hasartmängu saidid, vägivaldsed mängud või vestlusruumid, kus arutatakse sobimatut sisu.(2)

Sotsiaalmeedia tekitab sõltuvust. Paljud noored jätavad väljaspool interneti tegevused tagaplaanile, olgu selleks siis õppimine, söömine, magamine. Veetes internetis liiga palju aega, tekivad suhtlemisprobleemid ning erinevad vaimse tervise häired.(3) Nii varajasel eas tekkinud vaimse tervise häireid on raske ravida ja neid tuleks võimalikult palju vältida.

Jõudes teismeliseikka, teame me juba interneti riskidest ja ohtudest rohkem. Siiski see ei tähenda, et meile oleks sotsiaalmeedia vaid turvaline ja hea keskkond. Meile kehtivad samad negatiivsed küljed ikka edasi.

Sellises eas on justkui väga oluline see, mida teised meist arvavad. Minnakse kaasa trendidega, olgu selleks siis riietumine, kõneviis, käitumine jne. Üritada olla nagu teised ja püüda sobituda nende kõrgete ootustega madaldab enesehinnangut ja tõstab endas ebakindlust.

Minnes ühelt sotsiaalmeedia platvormilt teisele, näeme me palju erinevaid pilte ja videosid teistest. Kõigil neil tundub olevalt õnnelik ning piltilus elu. Kaadrisse jäädvustatakse ainult lõbusaid hetki ning tegelik elu jäetakse välja

ja hoitakse endale. Seejärel tekib tunne, et teistel mu ümber on perfektne elu, kuid mul on valusad ja ebameeldivad hetked, halb enesetunne ning keerulised suhted. Nii kujunebki välja enda võrdlemine teistega. Selline võrdlemine pole õige, sest need fotod teistest on pilditöötusega ja filtritega meieni toodud.(4)

Üheks väga populaarseks sotsiaalmeedia platvormiks on Instagram. Instagrami mõte on püstitada endast postituse ja jagada seda oma jälgijatega. Postitust saab märkida südamega ja saab ka kommenteerida. Kahjuks kaasnevad sellega mõned murekohad.

Kuninglik rahvatervise selts on kindlaks teinud, et 14-24 aastased kurdavad, et tunnevad ärevust, depressiooni, kehva kehapilti ning üksildustunnet just Instagrami tõttu.(5) Postitades endast mingi foto võib saada positiivset tagasisidet aga muidugi ka negatiivset. Kommentaarid võivad olla väga haiget tegevad ja ebakindlust tekitavad. Nähes, et su postitus ei saanud palju meeldimisi, tekib alanenud meeleolu ja hakkad endas kahtlema.

Väga kuulus platvorm on TikTok, kuhu postitatakse lühivideoid, millega koguda populaarsust. Need videod sisaldavad tantsu, laulmist, nalja või mõnda väljakutset. Paljud väljakutsed on ka ohtlikud.

Näiteks 2008. aastal väljamõeldud "Blackout challenge" mis läks uuesti liikvele TikToki aastal 2021. See väljakutse on ka tuntud kui "Choking challenge" või "Pass-out challenge". Katsumuse mõte on hoida hinge kinni nii kaua, kui kukud kokku.(6) Too trend on kaasanud palju surmasid.

Selleks, et saada TikToki tähelepanu ja populaarsust tehakse asju, mis panevad nii ennast, kui ka teisi ohtu. Sel platvormil saab postitusi märkida südamega, kommenteerida ning jagada, mis toob samuti kaasa murekohtasid justkui Instagram'iga.

Tuntud keskkond on ka Twitter, kus saadetakse sõnumeid, pilte, videoid, linke jne. Enamasti räägitakse seal erinevatel teemadel, jagatakse oma arvamust, vahendatakse uudiseid, mis võivad olla nii tõesed, kui ka väärad.

Twitter'is teevad nii mõned mõjuisikud üleskutseid. Twitter'is jagatakse sisu, mis mujal keskkondades on keelatud (sobimatud pildid ja videod). Tihti lugu need postitused jõuavad ka nendeni, kes seda ei soovinud või ei tohi näha.

Igasugune julm ja mõistuse vastane sisu ei mõju kunagi hästi inimese psüühikale ja keegi tegelikult ei tea, millise jälje see võib kellelegi jätta.

Metoodika tutvustus

Et uurimust läbi viia, tegin Google Form'is küsimustiku. Küsimustele vastasid õpilased 8. ja 5. klassist (vanuses 14-15, 11-12). Valisin need vanusegrupid, kuna tahtsin võrrelda teismeliste ja natuke nooremate erinevust sotsiaalmeediasse suhtumises. Uurisin, mis platvorme ja kuidas õpilased kasutavad ning kuidas sotsiaalmeedia nende meeleolu mõjutab.

Tulemused

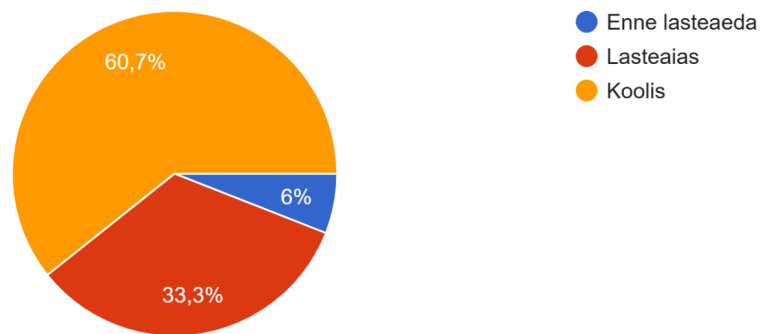
Küsimustikule vastas 84 õpilast, kellest 33,3% olid viiendast ja 66,7% kaheksandast klassist. Vastanutest moodustusid 59,5% tüdrukud ning 40,5% poisid.

61,9% õpilastest vastas, et nad postitavad sotsiaalmeedias ning ülejäänud 38,1% ei postita.

Täpselt pooltel õpilastel on nutisõltuvus.

Millal puutusid esimest korda kokku sotsiaalmeediaga?

84 vastust

Sektordiagramm 1

Kõige rohkem puututi sotsiaalmeediaga kokku koolis ning kõige vähem enne lasteaeda.

Milliseid sotsiaalmeedia platvorme Sa kasutad?

84 vastust

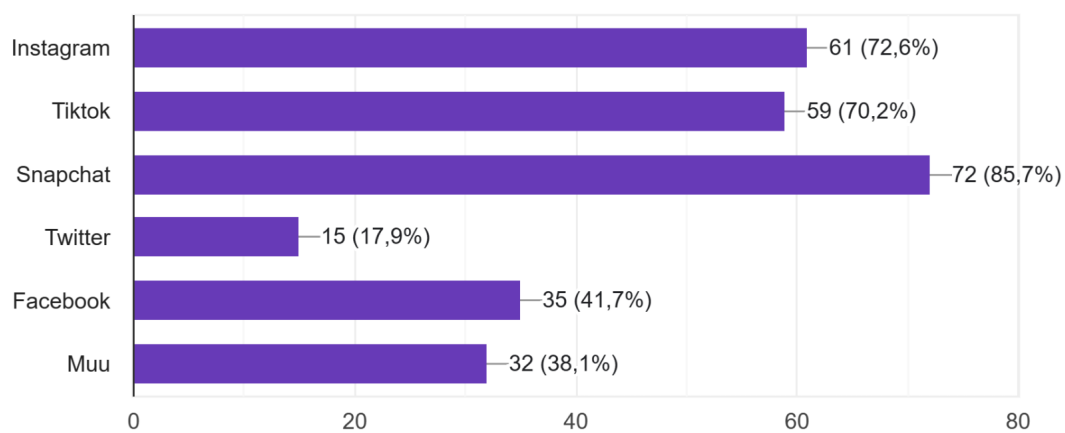

Diagramm 2

Kõige rohkem kasutatakse Snapchati ja kõige vähem Twitterit.

Milleks kasutad Sa sotsiaalmeediat?

84 vastust

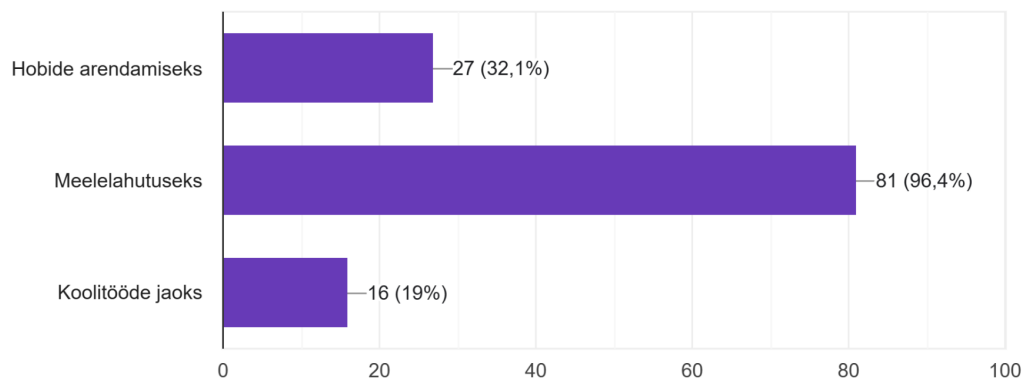

Diagramm 3

Kõige enam kasutatakse sotsiaalmeediat meelelahutuseks.

Kas sotsiaalmeedia tekitab Sinus:

84 vastust

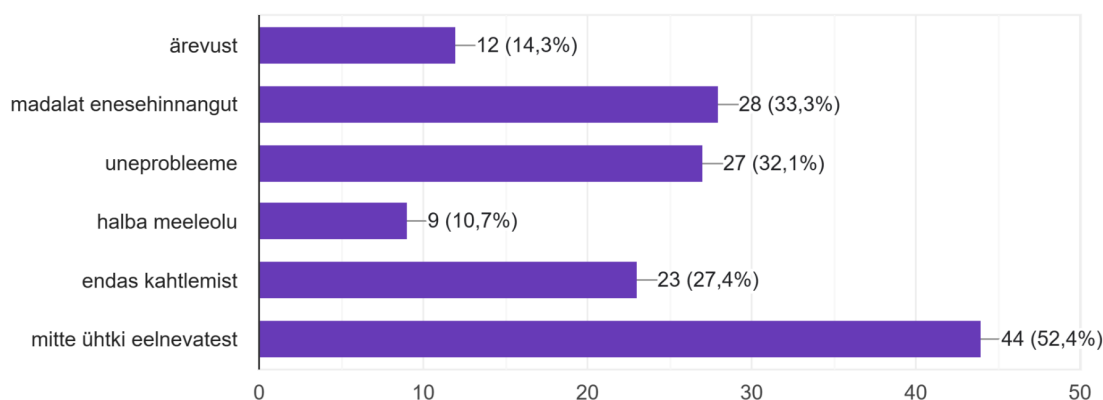

Diagramm 4

Ärevust:

8. klassis- 8,44%

5. klassis- 4,56%

Madalat enesehinnangut:

8. klassis- 21,9%

5. klassis- 11,8%

Uneprobleeme:

8. klassis- 20,24%

5. klassis- 10,95%

Halba meeleolu

8. klassis- 5,9%

5. klassis- 3,19%

Endas kahtlemist:

8. klassis- 17,79%

5. klassis- 9,58%

Mitte ühtki eelnevatest:

8. klassis- 33,68%

5. klassis- 18,21%

Suurel osal õpilastest ei esine ühtki probleemi. Nii mõndadel on aga madal enesehinnang ja esineb uneprobleeme. Kõige vähem tekitab Sotsiaalmeedia halba meeleolu.

Järeldused ja analüüs

Vastuste järgi saame teada, et kõige rohkem puututakse sotsiaalmeediaga kokku koolis. Suur protsent õpilastest tutvus sotsiaalmeediaga juba lasteaias. Enne lasteaeda juhtus seda harva.

Enim kasutatud platvormid on Snapchat, Instagram ning kolmandana TikTok. Nendele järgnesid Facebook, miski muu ning kõige vähem on kasutusel Twitter. Saame järeldada, et just need platvormid, mis põhjustavad palju murekohti on laialdaselt kasutuses.

Suurem osa õpilasi postitab sotsiaalmeedias. Vastuste järgi näeme nii õpilasi, kellel postitamine tekitab endas kahtlemist, kui ka neid kellel ei esine ühtegi murekohta.

Kõige suuremaks sotsiaalmeedia kasutuspõhjuseks on meelelahutus, sellele järgneb hobide arendamine, viimasena koolitööde tegemine.

Nutisõltuvus esineb täpselt pooltel õpilastel. Kõige rohkem vastati, et nutisõltuvus mõjutab keskendumist, öeldes et neil on pidevalt vajadus võtta telefon kätte ja raske on mingi asjaga korraga ühele poole saada.

Asjade poolelajätmine käib ka koolitööde kohta. Suur osa õpilasi väitsid, et sotsiaalmeedia põhjustab kodutööde tegemata jätmist.

Mõnel õpilasel esineb ka motivatsiooni kadumine. Tunne, et ei jaksa midagi teha või ette võtta ning tahe püsida terve päeva nutiseadmes.

Vastustest tuli ka välja viisid, milliseid emotsioone sotsiaalmeedia õpilastes tekitab. Paljud vastasid, et sotsiaalmeedia tekitab madalat enesehinnangut, just 8. klassis. Uneprobleeme on nii 8. kui ka 5. klassis. Kaheksandas klassis on enda kahtlemises rohkem probleeme, kui viiendas klassis. Ärevust esineb rohkem 8. klassis, kui 5. klassis. Halb meeleolu on probleemiks nii 8. kui ka 5. klassis, kuid neid õpilasi on vähe. Kõige rohkem vastati, et ei esine mitte ühtegi mure kohta.

Siit saab järeldada, et kaheksandas klassis on õpilastel rohkem sotsiaalmeedia poolt põhjustatud probleeme, kui viiendas klassis. See vastab ka minu poolt püstitatud hüpoteesile: vanemad õpilased tunnevad sotsiaalmeedia poolt rohkem survet, kui noored õpilased.

Kokkuvõte

Uurimistöoga sain uusi teadmisi, kuidas sotsiaalmeedia mõjutab meie tuju, igapäeva elu ning mõttemaailma. Uurisin, millal puutusid õpilased esimest korda kokku sotsiaalmeediaga, millistel otstarvetel on nutiseadmed kasutuses, millised on enim kasutatud platvormid ja mis on nende negatiivsed küljed. Viisin läbi küsimustiku kaheksanda ja viienda klassi vahel ja sain enda hüpoteesile kinnitust, et vanemad õpilased, vanuses 14-15, tunnevad sotsiaalmeedia poolt rohkem survet, kui nooremad õpilased, vanuses 11-12.

Kasutatud materjalid

1. https://wiki.itcollege.ee/index.php/Sotsiaalmeedia_meie_%C3%BCmber_ja_selle_negatiivne_m%C3%B5ju_noortele
2. <https://www.profseema.com/et/digital-marketing-2/10-shocking-impacts-of-social-media-on-youth/>
3. <https://novaator.err.ee/1608494966/uuring-sotsiaalmeediasoltuvus-on-ule-voimendatud>
4. <https://peaasi.ee/sotsiaalmeedia-ohud/>
5. https://wiki.itcollege.ee/index.php/Sotsiaalmeedia_meie_%C3%BCmber_ja_selle_negatiivne_m%C3%B5ju_noortele
6. <https://www.womenshealthmag.com/health/a38603617/blackout-challenge-tiktok-2021/>